

Handläggare

Mikael Gustavsson Roxell

Ärendenummer: VON2025/33

Till: Vård- och omsorgsnämnden

Vård- och omsorgsförvaltningen

Ledamotsinitiativ från Solweig Sundblad (S) - matlådor i hemtjänsten

Förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden beslutar att lämna ledamotsinitiativet utan åtgärd.

Beskrivning av ärendet

Solweig Sundblad (S) har den 26 februari 2025 inkommit med ett ledamotsinitiativ som lyder:

"Under flera år har vård- och omsorgsnämnden diskuterat alternativ till hemtjänstens leverans av varma matlådor. Mat som är uppskattad och näringsrik.

Diskussion om annan än hemtjänstpersonal kunde åta sig uppdraget fördes eftersom personal i större utsträckning behövdes till omvårdnad. Dessvärre utmynnade den aldrig i ett förslag.

Vid sammanträdet 2024-02-21 beslutade nämnden om en rad effektiviseringsåtgärder. En sådan var att ta bort insatsen leverans av varm matlåda. Enligt underlaget bedömdes 30 % av insatsen kunna ersättas via e-inköp. Övriga brukare/kunder bedömdes behöva stöd i samband med måltid i någon form.

En konsekvensanalys av vad det innebär att i fortsättningen enbart hänvisas till e-inköp har nämnden inte fått. Däremot många vittnesmål från anhöriga, brukare och personal där man hänvisar till flera negativa effekter, bl.a. ohälsa.

Jag yrkar att vård- och omsorgsförvaltningen får i uppdrag att utreda:

Alternativ 1) Kyld matlåda kan levereras från Måltidsservice.

Alternativ 2) Annan än hemtjänstpersonal levererar varm matlåda. Under tiden utredningen pågår fortsätter hemtjänstpersonal leverera varm matlåda.”

Vård- och omsorgsnämnden beslutade vid sammanträdet den 26 februari 2025 att lämna över ledamotsinitiativet till förvaltningen för beredning.

Vård- och omsorgsförvaltningens bedömning

Vård- och omsorgsförvaltningens förändringsarbete gällande att införa digitala inköp av dagligvaror inklusive portionsrätter syftar till att öka förvaltningens förmåga att anpassa sig till den digitala tidsåldern som möjliggör ökad effektivitet och kvalitet. Det syftar också till att använda förvaltningens medarbetare på ett mer ändamålsenligt vis. Förvaltningens ekonomi är ansträngd, personaltillgången begränsad. Således behöver förvaltningen prioritera sina resurser på ett så effektivt sätt som möjligt.

Sveriges kommuner och regioner (SKR) rekommenderar att samtliga kommuner bör införa digitala hemköp inom hemtjänsten. Vård- och omsorgsnämnden fattade 2024-03-20 beslut om nya riktlinjer för myndighetsutövning. (VON2024/51) Dessa riktlinjer omfattar inköp av dagligvaror digitalt samt att ersätta leveransen av varma matlådor med portionsrätter som beställs digitalt. Beställning av portionsrätter kan med fördel ske i samband med inköpen av övriga dagligvaror. Förvaltningens genomförande och vidare planering ligger således helt i linje med de gällande riktlinjer för myndighetsutövning som vård- och omsorgsnämnden fattat beslut om.

Svar på ledamotsinitiativets yrkanden

Alternativ 1 – Kyld matlåda kan levereras från Måltidsservice

Måltidsservice har inte möjlighet att producera kalla matlådor eftersom kommunen inte har ett produktionskök med den kapaciteten. Produktionen av kylda portionsförpackade måltider kräver dessutom omfattande arbete för att uppfylla gällande lagkrav.

Under 2022 genomförde förvaltningen en förstudie i syfte att undersöka möjligheten att upphandla en helhetslösning gällande produktion och leverans av kylda portionsrätter. Inget av de inkomna svaren från tänkbara

leverantörer uppfyllde kommunens krav. Det var då inte möjligt att gå vidare med en upphandling.

**Alternativ 2 – Annan än hemtjänstpersonal levererar varm matlåda.
Under tiden utredningen pågår fortsätter hemtjänstpersonal leverera varm matlåda**

Att en annan leverantör, till en rimlig kostnad, skulle åta sig uppdraget att leverera varma matlådor bedöms inte som rimligt eftersom det idag handlar om ca 200 matlådor till lika många adresser som ska ha leveransen inom en timme. Detta skulle innebära en kraftig kostnadsökning av matlådan vilket direkt påverkar kunden.

Nästa steg

Den mediala bild som målats upp gällande digitala inköp, där även portionsrätter planeras ingå, är inte med verkligheten överensstämmande. De flesta kunder är nöjda efter att ha fått prova och lära sig hur man gör eller har fått hjälp med det. Flera kunder beställer redan idag portionsrätter på egen hand, andelen kommer givetvis att öka. Vidare har 8 av 11 enheter inom hemtjänsten nu infört digitala inköp, vilket är en imponerande och glädjande utveckling.

Förvaltningen planerar att från den 15 juni 2025 övergå till digitala alternativ till dagens varma matlådor, för de kunder som har ett beslut om inköp.

En självklarhet för de flesta, men värt att betona, är att varje enskild kund som har ett reellt behov får det stöd och den hjälp kunden har rätt till. Det kan exempelvis handla om specialkost. Behov regleras i biståndsbeslutet, ordinationer beslutas av sjuksköterska och verkställs därefter.

Förvaltningens stora lärdom efter projektet med digitala inköp är att på ett betydligt mer stringent sätt kommunicera och informera om de förändringar som är i antågande. Det kan handla om informationsmöten för anhöriga, via sociala medier, filmer, mötesplatser för att lära sig mer om digital teknik osv. Information till medarbetare, medborgare och politiker behöver också öka i frekvens och pedagogik. Här har nu ett nära samarbete mellan förvaltningen och kommunikationsenheten säkerställts. Det finns mycket att lära av andra kommuner i kommande förändringsarbete. Enköpings kommun är inte först ut när det gäller digital utveckling, snarare tvärtom.

Beslutsunderlag

Följande handlingar har legat till grund för beslutet:

- Ledamotsinitiativ, 2025-02-26
- Protokollsutdrag, vård- och omsorgsnämnden, 2025-02-26, § 41, VON2025/33
- Protokollsutdrag, vård- och omsorgsnämnden, 2024-03-20, § 44, VON2024/51
- Tjänsteskrivelse, 2025-03-18

Ansvariga tjänstepersoner

Tjänsteskrivelsen är fastställd av följande:

- Mikael Gustavsson Roxell, tf förvaltningschef

Sändlista

Beslutet skickas till: